

Conclusies van de Coördinatie Commissie voor Europese
Integratie- en Associatieproblemen d.d. 29 januari 1980

1. Voorbereiding van de Algemene Raad van 4/5 februari 1980

- 1.1 Afghanistan; maatregelen tegen de Sowjet-Unie
- 1.2 Resoluties Europees Parlement
- 1.3 Voorbereiding Associatieraad Turkije
- 1.4 Akkoorden met de Golf-Staten
- 1.5 Onderhandelingen met Joegoslavië
- 1.6 Voorbereiding Ministeriële bijeenkomst met Portugal
- 1.7 Brazilië
- 1.8 Nucleair Drieluik
- 1.9 GCO/Nieuw Meerjarenprogramma Kernfusie
- 1.10 Noord-Zuid Problematiek
- 1.11 Staal-financieringsproblemen
- 1.12 GATT
- 1.13 ACS
- 1.14 Latijns-Amerika

2. Rapport van de Drie Wijzen

De Ministerraad zou de navolgende conclusies en overwegingen kunnen goedkeuren. Er zij evenwel op gewezen dat de conclusies onder punt 1.4 (Akkoorden met de Golf-Staten) en punt 1.11 (Staal-financieringsproblemen) nog moeten worden ingevuld in nader ambtelijk overleg.

1. Voorbereiding van de Algemene Raad van 4/5 februari

1.1 Afghanistan; maatregelen tegen de Sowjet-Unie

Deze problematiek kwam in drie onderdelen aan de orde:

1. Hulp aan de Afghaanse vluchtelingen in Pakistan,
2. Exportkredietbeleid van de Gemeenschap jegens de Sowjet-unie,
3. Commissievoorstellen op het gebied van de Landbouw-exporten.

ad. 1; vluchtelingenhulp

Comite van p.v.'s
Aan de Raad wordt voorgelegd een Commissiedocument van 15 januari waarin voorstellen voor vluchtelingenhulp worden gedaan. Deze voorstellen zijn reeds in het Coreper besproken en van de behandeling daarvan zal aan de Raad een verslag worden voorgelegd. In de vergadering van de Coördinatie Commissie werd gesignaleerd dat, i.v.m. de huidige begrotingsmoeilijkheden, de hulp zal moeten worden ingepast in de mogelijkheden die ons nog ten dienste staan. Terzake leek het het meest waarschijnlijk dat voor de benodigde middelen ruimte zal moeten worden gevonden binnen het "twaalfden systeem".

De Coördinatie Commissie verklaarde zich akkoord met de omvang van de door de Commissie voorgestelde hulp. Gelet op het politieke belang daarvan werd gemeend dat begrotingstechnische problemen niet in de weg zouden mogen staan aan de tenuitvoerlegging van deze hulp.

ad.2; exportkredieten

Inzake dit onderwerp heeft de Commissie in het Coreper een document overgelegd met voornamelijk feitelijke informatie over het huidige exportkredietbeleid van de lid-staten. N.a.v. de discussie in het Coreper zal het Voorzitterschap een document voor de Raad opstellen. In de discussie in de Coördinatie Commissie werd mede betrokken het verband dat bestaat met de besprekingen in OESO-kader om, in het handelsverkeer met de Sowjet-Unie, de rentevoet op zijn minst terug te brengen tot het zgn. consensus-niveau. Voorts werden besproken de meer specifieke VK-wensen om, inhakend op voorstellen van de Verenigde Staten terzake, de Sowjet-Unie ook nog andere handelsvoordelen te ontzeggen. In het overleg binnen het Coreper is evenwel al gebleken dat deze verderreikende voorstellen op verzet stuiten.

Ervan uitgaande dat de doelstelling van de discussie in de Raad beperkt zal blijven tot een globale oriëntatie oordeelde de Coördinatie Commissie het thans toereikend te verwijzen naar de conclusies van de Ministerraad van 11 januari 1980. In het kader van de in verband met de Afghaanse en Iraanse problematiek te treffen maatregelen, meende de Ministerraad toen dat Nederland alleen kan overgaan tot het aanbrengen van beperkingen in het exportkredietbeleid wanneer alle relevante OESO-landen zulks ook doen. Gelet op de dynamiek van deze aangelegenheid is het niet uitgesloten dat de Ministerraad zich op kortere termijn daarover zal moeten beraden op grond van de aldan aan te voeren nieuwe ontwikkelingen. Ambtelijk overleg daarover zou in de reeds bestaande overlegkaders dienen plaats te vinden.

ad. 3; Commissie-voorstellen op het gebied van de landbouwexporten

In de vergadering werd geschetst welk beleid de Commissie zich in het verkeer met de Sowjet-Unie voorstelt te voeren in de sectoren granen, pluimvee en boter. Tevens werd aangegeven welke problemen voor de Lid-Staten hierbij nog open staan. In de Raad zal de Commissie hierover een nadere uiteenzetting geven. Voorts zal de Raad naar alle waarschijnlijkheid geconfronteerd worden met de ideeën van het V.K. om de boterexport te bevriezen op het gemiddelde van de laatste vijf jaren.

Mede in het licht van het non-substitutiebesluit van de Raad van 15 januari 1980 zag de Coördinatie Commissie geen specifieke problemen t.a.v. het beleid van de Commissie in de granen en pluimvee-sector. T.a.v. het boterbeleid evenwel verklaarde de Coördinatie Commissie zich, hoewel van oordeel dat deze materie met de nodige omzichtigheid benaderd moet worden, bij de toepassing van restricties t.o.v. de Sowjet-Unie voorstander van een handelsvolume dat overeenkomt met het gemiddelde over de laatste drie jaren. Hetzelfde geldt voor de export van pluimvee naar de Sowjet-Unie. Ook hier werd aangetekend dat, i.v.m. mogelijke toekomstige ontwikkelingen, een bijstelling van deze conclusie actueel kan worden.

1.2 Resoluties Europees Parlement

Tijdens de zitting van het Parlement van 14-18 januari 1980 maakten de begrotingsproblematiek, de werkgelegenheid-situatie en Afghanistan de voornaamste onderwerpen van discussie uit.

De Coördinatie Commissie zag geen noodzaak voor een Nederlandse interventie in de Raad. De mogelijkheid werd echter open gehouden om, voor wat betreft de resolutie Afghanistan d.d. 16 januari 1980, van Nederlandse zijde aan te geven dat de aanpak van het Parlement betreffende de voedselhulp de instemming van Nederland heeft.

1.3 Voorbereiding Associatieraad Turkije

Het Voorzitterschap heeft, i.v.m. Turkse wensen terzake, een bijeenkomst van de Associatieraad en marge van de Algemene Raad op 5 februari 1980 georganiseerd. Gezien het Turkse verlangen betreffende een zo hoog mogelijke politieke vertegenwoordiging van de lid-staten, is het thans nog de vraag of deze bijeenkomst wel kan doorgaan. Mocht de bijeenkomst plaatsvinden dan zal de Gemeenschap zich kunnen beperken tot het kennisnemen van de Turkse visie op de toekomst van de Associatie. Verwacht wordt voorts dat de Gemeenschap op Turks verzoek in het slotcommuniqué enige algemene politieke uitspraken zal doen betreffende de ontwikkeling van de Associatierelatie. In de vergadering van de Coördinatie Commissie kwam aan de orde dat bij dit alles ook de EPS-aspecten van de relatie met Turkije moeten worden betrokken. Gesuggereerd werd dat eventuele Turkse teleurstellingen over typische EG-zaken mogelijk gecompenseerd zouden kunnen worden door concessies op politiek terrein.

De Coördinatie Commissie concludeerde dat in het slotcommuniqué een bevestiging van de wederzijdse politieke wil tot ontwikkeling van de betrekkingen in het kader van het Associatie-accord kan worden opgenomen. Voorts zag de Coördinatie Commissie geen bezwaar dat, met verwijzing naar eerdere uitspraken terzake, eventueel wordt vermeld dat de uitbreiding van de Gemeenschap geen afbreuk zal doen aan de betrekkingen met Turkije. T.a.v. de Turkse wens tot vaststelling van een specifiek tijdschema voor de verdere werkzaamheden was de Coördinatie Commissie van oordeel dat gerefereerd kan worden aan de reeds overeengekomen tijdschema's, echter zonder zich uit te spreken over de invulling daarvan.

Een nieuw, apart tijdschema v.w.b. de verdere werkzaamheden werd niet wenselijk geoordeeld. Tenslotte zag de Coördinatie Commissie geen bezwaar om, conform de Turkse wens, te verwijzen naar het perspectief van de realisering van de uiteindelijke doelstellingen van de Associatie. Hoewel Turkije onder deze "doelstelling" lidmaatschap verstaat, werd geconcludeerd dat lidmaatschap blijkens de tekst van het Associatie-verdrag bepaald niet een doelstelling is, doch louter een mogelijkheid.

1.4 Accoorden met de Golfstaten

Tijdens de Raad zal aan de Lid-Staten gevraagd worden een eerste oordeel te geven omtrent het zgn. Genscher-initiatief betreffende een versterking van de banden tussen de EEG en de Golfstaten. Naar verwachting zal de discussie in de Raad geconcentreerd zijn op resp. het Commissie-document, houdende voornamelijk feitelijke gegevens omtrent de handelsrelaties met deze staten, en het nadere BRD-voorstel, dat in de Coreper vergadering van 24 januari is overgelegd. In de vergadering van de Coördinatie Commissie werd m.n. stilgestaan bij het beginsel van het sluiten van samenwerkingsaccorden met de individuele Golfstaten en de onderwerpen die bij zulke accorden zouden moeten worden betrokken.

De Coördinatie Commissie was van mening dat Nederland, evenals tijdens de Algemene Raad van 15 januari jl. het geval is geweest, het politieke belang van het Duitse initiatief zou kunnen onderstrepen. T.a.v. de aspecten betreffende de handelspolitieke samenwerking zou Nederland de ASEAN formule inderdaad kunnen volgen. Ook meende de Coördinatie Commissie dat een nadere samenwerking op energie-gebied bestaande uit een uitwisseling van feitelijke gegevens nuttig zou kunnen zijn. Zij vroeg zich echter af of dit hoofdstuk aldus zou kunnen worden beperkt. Gevreesd moest worden dat de Golfstaten om een preferentiële behandeling van olieproducten zouden vragen, hetgeen grote Nederlandse belangen in het geding zou brengen. Het Ministerie van Financiën meende dat weinig kan worden geboden m.b.t. een garantie voor de opbrengsten uit geïnvesteerd Arabisch kapitaal en aarzelde om een dergelijk hoofdstuk in te lassen conform de Duitse suggestie.

Zijdens het Ministerie van Buitenlandse Zaken werd erop gewezen dat Nederland zich in zijn benadering niet in negatieve zin diende te exponeren gelet op het inmiddels verbeterde imago van het Nederlandse beleid in Arabische ogen. De gebeurtenissen in 1973 hadden geleerd hoezeer dit aspect van direct economisch belang is.

Gelet op de uiteenlopende opvattingen besloot de Coördinatie Commissie de nadere uitwerking van het standpunt en de completering van de lijst van met de Arabische landen eventueel te bespreken onderwerpen, over te laten aan

interdepartementaal overleg, dat o.l.v. Buitenlandse Zaken op 30 januari 1980 zal plaatsvinden. Niettegenstaande deze afspraak lieten de vertegenwoordigers van de Ministeries van Economische Zaken en Financiën aantekenen het niet uitgesloten te achten dat hun respectieve bewindslieden de aandacht van de Ministerraad op 1 februari zouden vragen voor respectievelijk het onderwerp Energie (E.Z.) en de financiële paragraaf van het BRD-document (Fin.).

1.5 Onderhandelingen met Joegoslavië

Na de goedkeuring van het bijgestelde onderhandelingsmandaat in het Comité van P.V's op 24 januari 1980, zijn de onderhandelingen tussen de Commissie en Joegoslavische autoriteiten aangevangen. In de Raad zal de Commissie over het verloop van deze onderhandelingen verslag doen.

De Coördinatie Commissie zag geen aanleiding tot het formuleren van conclusies terzake.

1.6 Vorbereiding Ministeriële bijeenkomst Portugal

De discussie in de Raad zal worden gevoerd in het licht van de situatie die is ontstaan na het niet doorgaan van de geplande ministeriële bijeenkomst met de Portugese autoriteiten op 18 december 1979. Melding werd gemaakt van het voornemen van het Voorzitterschap om over de toetredingsonderhandelingen een verklaring af te leggen zonder de lid-staten tevoren over de inhoud van de verklaring te consulteren. Voorts wordt aan de orde gesteld de vraag hoe Nederland moet reageren op het voorstel van de Commissie om steun te verlenen aan de kleine en middelgrote bedrijven in Portugal.

Inzake het verloop van de onderhandelingen en de versnelde uitvoering van het financieel protocol, bevestigde de Coördinatie Commissie haar conclusies van 11 december 1979. Voor wat betreft het voornemen van het Voorzitterschap om over het verloop van de toetredingsonderhandelingen een verklaring af te leggen, concludeerde de Coördinatie Commissie, in aanvulling op de conclusies van 11 december 1979, dat Nederland er bij het Voorzitterschap op zal aandringen dat de inhoud van de voorgenomen verklaring tevoren met de lid-staten wordt besproken. T.a.v. het Commissievoorstel tot steunverlening aan kleine en middelgrote Portugese bedrijven was de Coördinatie Commissie van oordeel dat, mocht deze kwestie in de Raad aan de orde komen, aan de Commissie gevraagd zou moeten worden voor welke sectoren van de Portugese economie de Commissie steunverlening voorziet. Hierbij tekende de Coördinatie Commissie aan dat het beginsel van extra steunverlening, om Portugal voor te bereiden op de toetreding, op zichzelf geen Nederlandse bezwaren ontmoet. Eerst wanneer de nadere informatie van de Commissie zal zijn verkregen, zal het Nederland mogelijk zijn te beslissen over een definitieve instemming met betrekking tot hier aan de orde zijnde Commissievoorstel.

1.7 Brazilië

Bij de besprekingen over de vaststelling van het mandaat van de Commissie om met Brazilië te onderhandelen over een samenwerkingsakkoord is nog een punt onopgelost gebleven. Dit punt betreft de zgn. investeringsverklaring. Hoewel de meerderheid van de lid-staten in deze voorstander is van de opneming van de formule, zoals die ook voorkomt in het ASEAN-akkoord, is de BRD, daarbij in zekere zin gesteund door Frankrijk, van mening dat slechts het eerste gedeelte van die ASEAN-formule moet worden overgenomen.

De Coördinatie Commissie concludeerde dat de Nederlandse delegatie de opneming van de oorspronkelijke ASEAN-formule moet bepleiten conform de in het Coreper reeds ingenomen positie. De Coördinatie Commissie was evenwel van oordeel dat Nederland, in tweede instantie, ook genoeg zou kunnen nemen met een beperking van de verklaring tot het eerste zinsdeel conform de BRD wensen terzake.

1.8 Nucleair Drieluik

Dit betreft mededelingen van de Commissie over een communautair actieplan inzake radioactieve afvalstoffen, over de opwerking van bestraalde kernsplitsstoffen en een ontwerpbesluit van de Raad tot oprichting van een comité ad hoc, alsook over de snelle kweekreactoren als keuzemogelijkheid voor de Gemeenschap.

Over het voorliggende document bestaat reeds overeenstemming in Raadskader. Dit vormt derhalve voornog een "vals B-punt" op de agenda, en is als zodanig opgevoerd om Lid-Staten de gelegenheid te geven unilaterale verklaringen af te leggen.

De Coördinatie Commissie ging ermee accoord dat van Nederlandse zijde een verklaring wordt afgelegd waarin een Nederlands voorbehoud is opgenomen ten aanzien van de consequenties van de besluitvorming over het nucleaire drieluik voor het nationale energiebeleid. Zulks met het oog op de in Nederland nog plaatsvindende maatschappelijke discussie en besluitvorming over het gebruik van kernenergie als zodanig en over bepaalde aspecten van die energievorm.

1.9 Voorstel voor een nieuw meerjarenprogramma van het Gemeenschappelijk Centrum voor Onderzoek

Voorstel voor een nieuw meerjarenprogramma kernfusie

Overeenstemming over de beide bovengenoemde punten wordt uitsluitend opgehouden door Franse voorbehouden.

De Coördinatie Commissie meende dat onder deze omstandigheden geen nadere conclusies nodig waren en verwees naar haar conclusies terzake van 11 december, goedgekeurd tijdens de Ministerraad van 14 december.

1.10 Noord-Zuid problematiek

De Raad zal een discussie wijden aan de oriëntaties voor het Gemeenschapsoptreden tijdens de eerste ronde van inhoudelijke besprekingen in het Committee of the Whole (31 maart - 11 april 1980). De Raad zal in maart tot besluitvorming dienaangaande moeten komen. Het door de Commissie geleverde document zal deze week nog onderwerp van besprekingen zijn in de werkgroep te Brussel.

De Coördinatie Commissie meende op grond van het plaatsgevonden interdepartementaal overleg dat het Commissie-document als realistisch kon worden getypeerd en in het algemeen acceptabel is voor Nederland. Deelkritiek zou in de werkgroep aan de orde kunnen komen. De interventie welke tijdens de Raadszitting van Nederlandse zijde onder dit punt zou worden gehouden zou in de loop van deze week worden vervaardigd aan de hand van de resultaten in de werkgroep en in onderling contact tussen de betrokken Ministeries.

1.11. Staal-financieringsprobleem

Tijdens de komende Raad zal een besluit genomen moeten worden over de financiering van steunacties van de Commissie voor de omschakeling van de staalbedrijven in de Gemeenschap.

De Coördinatie Commissie constateerde dat alleen overeenstemming in de Raad mogelijk zal zijn langs de weg van een ad hoc bijdrage door de Lid-Staten op dezelfde wijze als in 1979 en 1978 plaatsvond: van Nederlandse zijde zou daarmee accoord kunnen worden gegaan.

Voorts concludeerde de Coördinatie Commissie dat geen verdere verhoging van de heffingen diende plaats te vinden zoals Frankrijk dit wenst.

V.w.b. de omvang van de totale financiële bijdrage is een Commissie-voorstel van 43 MUC niet acceptabel vanwege de budgettaire problemen die dit met zich medebrengt. Een bedrag lager dan de eerder in 1978 en 1979 geleverde bijdragen van 28 MUC lijkt niet aanvaardbaar gelet op de situatie in de staalnijverheid van de Gemeenschap.

Binnen de Coördinatie Commissie ontstond een verschil van mening aangaande de verdeling van de voor Nederland hieruit voortvloeiende kosten over de budgetten van de betrokken Ministeries, te weten het Ministerie van Economische Zaken en het Ministerie van Sociale Zaken. Het Ministerie van Economische Zaken meende dat in deze de formule van de twee voorgaande jaren diende te worden gevolgd d.w.z. Sociale Zaken 60% van de Nederlandse bijdrage en Economische Zaken 40%. Het Ministerie van Sociale Zaken meende echter dat er geen aanleiding was om deze verdeling ook dit jaar te volgen aangezien het hier in feite niet om sociaal beleid in de eigenlijke zin des woords gaat. Zijdens het Ministerie van Financiën werd vervolgens opgemerkt dat volgens de van het Nederlands Kabinet uitgegane richtlijnen een dergelijk commitment ten laste van de schatkist überhaupt moeilijk ligt. Zijdens het Ministerie van Buitenlandse Zaken werd hiertegenover opgemerkt dat vanuit een oogpunt van Europees beleid de Gemeenschap noodzakelijkerwijs de nodige middelen moet hebben om dit steunprogramma te kunnen financieren mede gelet op de sanering welke zich thans in deze bedrijfstak op Europese schaal dóórzet.

Gelet op dit meningsverschil aangaande Nederlandse bijdrage en de verdeling daarvan over de verschillende hoofdstukken van de Nederlandse begroting werd besloten ter voorbereiding van het overleg in de Ministerraad nader interdepartementaal overleg te organiseren o.l.v. Economische Zaken avant 1 februari.

1.12. GATT: kunstmatige vezels

Het betreft hier vrijwaringsmaatregelen die de Gemeenschap eventueel zal wensen te nemen tegen de invoer van Amerikaanse kunstmatige vezels. De concurrentievoorwaarden t.a.v. dit product zouden worden vervalst vanwege de maatregelen die de Amerikaanse Regering in het kader van haar energiebeleid heeft genomen.

De Coördinatie Commissie meende dat terzake eerst de Commissie-voorstellen waren af te wachten. Voorts was zij van mening dat op dit punt met grote voorzichtigheid dient te worden opgetreden teneinde een handelspolitiek conflict met de Verenigde Staten te vermijden.

1.13. Betrekkingen met de ACS-landen, interimmaatregelen

Aan de orde zijn een aantal maatregelen te nemen door de Gemeenschap om zekere gedeelten van het Lome II accoord reeds voorlopig van toepassing te doen zijn vanaf 1 maart 1980 hangende de formele inwerkingtreding van de Conventie na bekrachtiging door de Lid-Statens.

De Coördinatie Commissie constateerde dat dit agendapunt voor Nederland geen specifieke moeilijkheden opleverde, en volstond ermede de inmiddels opgestelde instructie t.b.v. de behandeling van dit punt in het Comité van Permanent Vertegenwoordigers te bevestigen en aan deze conclusies toe te voegen.

./.

1.14. Latijns Amerika

De onder dit punt voorliggende vraag is of er mede accoord gegaan kan worden dat binnen de Latijns-Amerikaanse groep (GRULA), welke als gesprekspartner van de Gemeenschap fungeert, de aanwezigheid van Cuba kan worden geduld. Van Britse en Duitse zijde wordt hiertegen bezwaren gemaakt. Het voorzitterschap zou de bestaande aarzelingen zijdens de Gemeenschap inmiddels reeds ter kennis hebben gebracht van de voorzitter van de GRULA.

De Coördinatie Commissie meende dat van Nederlandse zijde in de Raad eerst het verslag van het voorzitterschap omtrent de plaatsgevonden contacten diende te worden afgewacht. Indien daaruit blijkt dat zijdens GRULA wordt geïnsisteerd dat Cuba participeert, dan dient eerst het VK en de BRD de ruimte te worden geboden hun bezwaren ook in de Raad te ontwikkelen. Indien de Raad vervolgens tot besluitvorming terzake zou overgaan zou Nederland met de nodige terughoudendheid accoord kunnen gaan met de aanwezigheid van Cuba in de GRULA delegatie.

2. Rapport van de Drie Wijzen

./.

Aan de Coördinatie Commissie lag voor een in interdepartementaal overleg vervaardigde nota inzake hogergenoemd rapport waarin de door Nederland in te nemen positie m.b.t. de verschillende onderdelen van het Rapport is weergegeven.

Zijdens Ontwikkelingssamenwerking werd er nog de aandacht op gevestigd dat in de Ontwikkelingsraad door Nederland de verdere behandeling van de beheerscomiteprocedure in de ontwerp-Richtlijn m.b.t. de hulp aan de niet-geassocieerden was verbonden aan de discussie inzake het Rapport van de Drie Wijzen.

De Coördinatie Commissie keurde de hogergenoemde nota goed en aanvaardde de daarin voorkomende conclusies.

In de kwestie van de bovengenoemde beheerscomiteprocedure meende zij dat het Rapport inderdaad een aanknopingspunt biedt voor de verdere behandeling van deze nog uitstaande kwestie, ook al biedt het niet een direct toepasbare oplossing daarvoor.

DGES, 29 januari 1980

Bijlage 1.6

De Coördinatie Commissie concludeerde dat Nederland met ondertekening van het complementair protocol bij de overeenkomst van 1972 kan instemmen.

T.a.v. het tijdschema betreffende de toetredingsonderhandelingen was de Coördinatie Commissie van oordeel dat het nauwelijks gerechtvaardigd is zich optimistisch uit te laten over het verloop van die onderhandelingen, gelet op de gebrekkige Portugese voorbereidingen voor de toetreding.

Tenslotte stemde de Coördinatie Commissie in met een verklaring zijdens de Gemeenschap waarin het Portugese verzoek inzake de versnelde uitvoering van het financieel protocol positief wordt beoordeeld, zij het dat er bij de omvang van de aan Portugal te verlenen hulp rekening gehouden moet worden met de absorptie-capaciteit van dat land; de financiële hulp dient immers zinvol te worden besteed.

Betrekkingen ACS-Statens tussentijdse maatregelen

Nederland kan instemmen met de wensen zoals geformuleerd door de ACS-Statens, zij het dat voor wat betreft de vervroegde toepassing van de artikelen betreffende de vrijwaringsclausule kan worden aangedrongen op de spoedige totstandkoming van de door Frankrijk gewenste interne verordening.